

PeatTransform: pētījumu projekta ideja, kopskats un tvērums

Informatīvs seminārs «Pētījumu projekts PeatTransform: kūdras nozares klimatneitralitātei»

08.01.2026, LVMI «Silava»

Pētniecībā un inovācijās balstīti risinājumi kūdras nozares virzībai uz klimatneitrālu ekonomiku, veicinot Latvijas dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, PeatTransform

2025. gada oktobris – 2029. gada oktobris

PeatTransform mērķis:

Izveidot **kūdrāju pētniecības platformu un izcilības centru**, lai:

- stiprinātu zinātnes kapacitāti;
- sekmētu zināšanu pārnesi;
- veicinātu starptautisku sadarbību kūdrāju ilgtspējīgā apsaimniekošanā.

Visas PeatTransform darbības vērstas uz **zinātniski pamatotu ilgtspējas risinājumu izstrādi** un **sabiedrības ilgtermiņa ieguvumu veicināšanu**, virzoties uz kūdras nozares klimatneitralitāti.

PeatTransform sasniedzamie rezultāti (*hipotēze*)

Par 100% samazinātas SEG emisijas no augsnes kūdras ieguves vietās, pilnveidojot uzskaites metodes un īstenojot emisiju samazināšanas pasākumus kūdras ieguves vietās.

Par 50% samazinātas SEG emisijas no kūdras produktiem, aizstājot izejvielas kūdras substrātos, atkārtoti izmantojot kūdru un ražojot jaunus kūdras produktus ar ilgu kalpošanas laiku.

Par 50% aizstātas SEG emisijas no kūdras produktiem, īstenojot papildus pasākumus ZIZIMM un citos sektoros CO₂ piesaistes veicināšanai un SEG emisiju mazināšanai.

**Kūdras nozares SEG emisiju
aprēķinu uzlabošana**

**Kūdras ieguves vietu
rekultivācijas
risinājumu
demonstrējumi**

Pētījumu virzieni

**Jaunu produktu un
tehnoloģiju izpēte**

**Kūdras nozares
sociālekonomiskais novērtējums**

**Rekomendācijas kūdras nozares
rīcībpolitikas izstrādei**

SEG emisiju un CO₂ piesaistes aprēķina metodoloģijas uzlabošanas rekomendāciju izstrāde

Aprēķinu uzlabošana apsaimniekotajās mitrāju teritorijās (*on-site jeb emisijas uz vietas*)

Augstāka līmeņa metodika kūdras produktu emisijām (*off-site jeb emisijas ārpus teritorijas*)

Kūdras produktu, zemes izmantojuma maiņas, mitruma režīma darbību datu uzlabošana

SEG emisiju un C krājumu izmaiņu novērtēšana neskartās un atjaunotās mitrāju teritorijās

Darbību datu uzlabošana apsaimniekotos un neapsaimniekotos mitrājos (*on-site emisijas*)

PeatTransform pētījumu virzieni

Risinājumi degradētu purvu,
vēsturisko kūdras ieguves
vietu un blakus esošo
teritoriju **rekultivācijas**
pasākumiem

Audita mehānisms SEG emisiju
instrumentālajiem mērījumiem

Demonstrācijas vietas - dažādas rekultivācijas
prakses (ogas, niedres u.c.)

Demonstrācijas vietas - gruntsūdens līmeņa
regulēšana kūdras ieguves laikā

Demonstrācijas vietas - barības vielu un *DOC*
izskalošanās samazināšanai kūdras ieguves laikā
un no rekultivētiem kūdrājiem

Tālpētes risinājumi rekultivācijas pasākumu
efektivitātes monitoringam un darbību datu ieguvei

Agrivoltāžas risinājumi – demonstrācijas vieta un
rekomendācijas SEG aprēķinu uzlabošanai

Potenciālie riski, ietekme uz SEG plūsmām un
modelēšanas prasības, atbilstoši **klimata prognozēm**

Kūdras ieguves, apstrādes,
vietējā patēriņa un eksporta
**sociālekonomiskais
novērtējums**

Kūdras nozares **sociālekonomiskā un vides
novērtējuma modelis**

Kūdras nozares attīstības scenāriju **izmaksu un
ieguvumu analīze**

Ilgtermiņā pieejamo **kūdras resursu
kvantitātes un kvalitātes novērtējums**

Jauni produkti un tehnoloģijas klimata neitralitātes veicināšanai kūdras nozarē

Jauni augsnes substrātu produkti ar daļēji vai pilnībā aizstātu kūdru - dārzkopībai un meža kokaudzētavām

Jauni ne-substrāta kūdras produkti ar ilgu kalpošanas laiku

Granulētu un torificētu (termiski apstrādātu) kūdras un kūdras atlikuma frakciju produkti

Pārstrādāti kūdras produkti un zemas vērtības kūdras frakcijas - **izejviela ķīmiskajai rūpniecībai**

Metodoloģijas jauno produktu SEG emisiju un CO₂ piesaistes **ietekmes novērtēšanai**

**Nākotnes scenāriju
izstrāde kūdras ieguves
vietu izmantošanai, tostarp
ietverot ietekmes
novērtējumu un ilgtspējas
vadlīniju izstrādi**

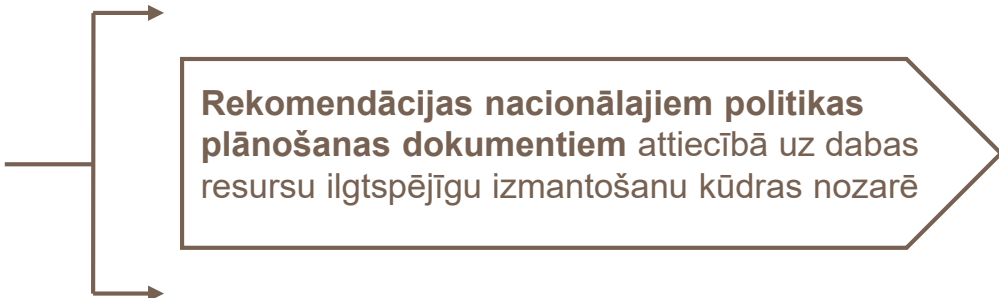
Nākotnes scenāriji vēsturisko un atjaunoto
kūdras ieguves vietu turpmākai izmantošanai

Kūdrāju atjaunošanas **sociālekonomiskās
ietekmes novērtējums**

Ilgspējas vadlīniju izstrāde kūdrāju
atjaunošanai

Rekomendācijas oglekļa un bioloģiskās
daudzveidības **tirgus mehānismu ieviešanai**
vēsturiskās kūdras ieguves vietās

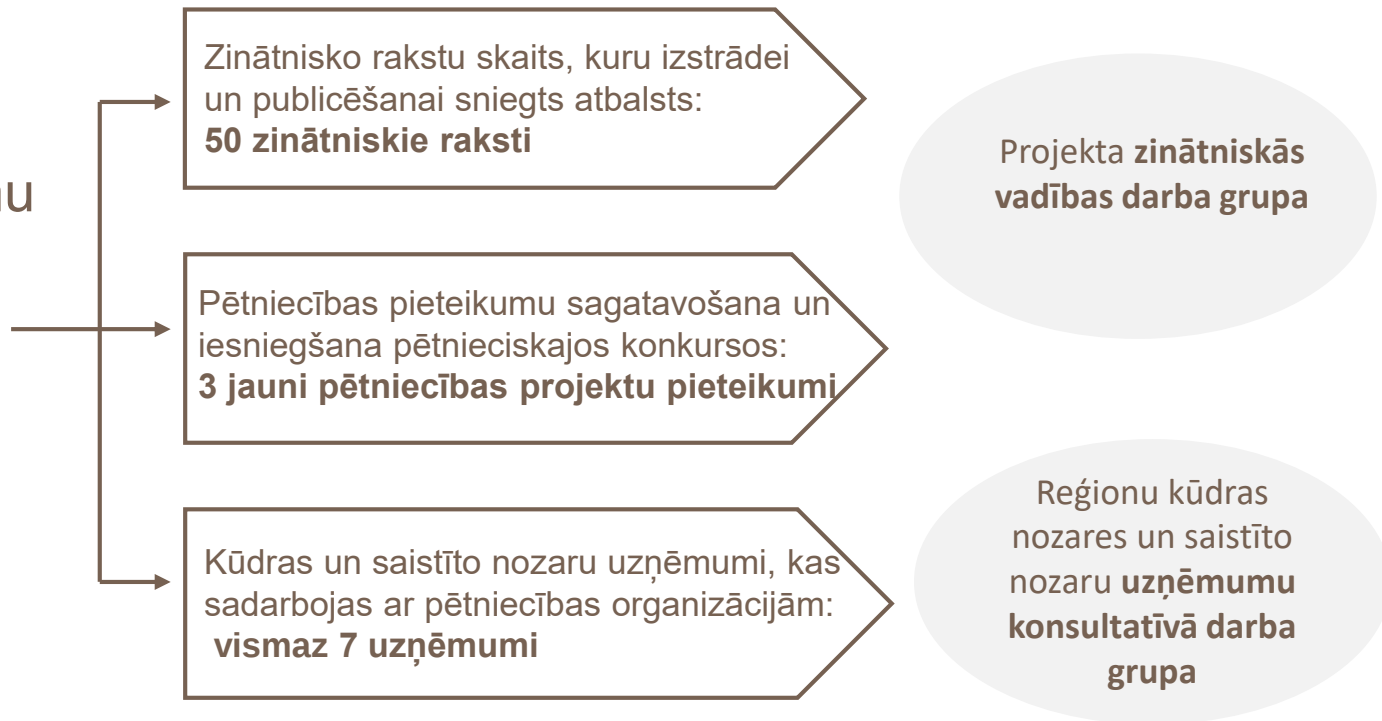
**Politikas rekomendāciju
izstrāde** dabas resursu
ilgtspējīgai izmantošanai
kūdras nozarē un klimata
neitralitātes veicināšanai

**Rekomendācijas nacionālajiem politikas
plānošanas dokumentiem** attiecībā uz dabas
resursu ilgtspējīgu izmantošanu kūdras nozarē

Galvenie pētījumu projekta īstenošanas **uzraudzības rādītāji**

PeatTransform pētniecības rezultātu izplatīšana

Informēšana,
zināšanu pārnese,
iesaiste un
pasākumi

<https://thenounproject.com>

Informācijas centrs un kūdras nozares
pētniecības kartējums:
www.kudrajupetijumi.lv

Pētniecības kompetenču,
pētījumu projektu un to
rezultātu, pētniecības
infrastruktūras kartējums

- Preses relīzes, populārzinātniski raksti
- 6 īsfilmas, 5 raidieraksta epizodes
- Pētījumu «kartītes»
- pētījumu tehniskās vadlīnijas industrijai
- 30 pieredzes apmaiņas pasākumi

- 4 ikgadēji informatīvie semināri
- 5 tematiskie semināri (demonstrācijas)
- Ideju maratons/inovāciju sprints (studējošo idejas)
- Tematiskie kursi doktorantūras programmās
- Noslēguma konference (2029)

Uz turpmāku sadzirdēšanos un saredzēšanos!

kudrajupetijumi.lv

PeatTransform

PeatTransform

PeatTransform

Projekts PeatTransform – “Pētniecībā un inovācijās balstīti risinājumi kūdras nozares virzībai uz klimatneitrālu ekonomiku, veicinot Latvijas dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu” tiek īstenots Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027. gadam 6.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Pārejas uz klimatneitralitāti radīto ekonomisko, sociālo un vides seku mazināšana visvairāk skartajos reģionos” 6.1.1.2. pasākuma “Pētniecības attīstība dabas resursu ilgtspējīgai izmantošanai vides un klimata mērķu kontekstā” ietvaros ar Eiropas Savienības un Latvijas valsts līdzfinansējumu (6.1.1.2/1/25/A/001).